

EEN NIEUWE KOERS VOOR DEN HAAG

Verkiezingsprogramma 2010 - 2014
SP Den Haag

Programmacommissie:

Ingrid Gyomorei

Hiek van Driel

Tymen Colijn

Willemijne Moes

Fetse Visser

Lesley Arp

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	3
Hoofdstuk 1, Een goede en betaalbare woning voor iedereen	4
Hoofdstuk 2, Integreren is gemengd wonen, werken en leren	6
Hoofdstuk 3, Economie, bedrijven, werk en inkomen	7
Hoofdstuk 4, Zorg en Welzijn in de buurt	9
Hoofdstuk 5, Goed en betaalbaar vervoer	10
Hoofdstuk 6, Een groene en leefbare stad	11
Hoofdstuk 7, Bestuur dicht bij de inwoners	12
Hoofdstuk 8, Onderwijs in de buurt en jongeren op straat	13
Hoofdstuk 9, Kunst en cultuur en sport voor en met mensen	15
Hoofdstuk 10, Een veilige stad	16
Hoofdstuk 11, Financiën	17
Woordenlijst	18

Inleiding

De afgelopen vier jaar heeft een regenboogcoalitie van PvdA, VVD en GroenLinks de scepter gezwaaid in Den Haag. Dit college heeft vooral geregeerd vanuit een ivoren toren en zich vooral druk gemaakt over prestigeprojecten zoals een cruiseterminal in Scheveningen en een cultuurpuist op het Spuiplein. Helaas is er weinig aandacht besteed aan het bestrijden van armoede in de stad, is er doorgegaan met de grootschalige sloop van betaalbare huurwoningen en is de kans dat zwart en wit elkaar op school en in de buurt ontmoet alleen maar kleiner geworden.

Het college moest eerst de zware druk van het Kabinet voelen om iets aan de leefbaarheid te doen in de mindere wijken in de stad. Het resultaat van de wijkaanpak is vooralsnog erg mager. De mogelijkheden voor inspraak van de bewoners zijn ver beneden de maat.

De SP staat voor een ander, een nieuw Den Haag. Uitgangspunten daarbij zijn de menselijke maat en de buurt als schaal voor de toekomst. Daarbij zal een nieuwe koers gevolgd moeten worden: meer investeren in mensen en minder in stenen.

In de rijke tijden –voor de kredietcrisis – is onvoldoende geïnvesteerd om de gewone Hagenaar een betere uitgangspositie te geven. Of we het nu hebben over de mensen in een uitkeringssituatie of over werkende mensen die moeite hebben om het hoofd boven water te houden. Ook de middeninkomens zijn zeker niet altijd optimaal bediend door voorgaande colleges. Deze mensen bestonden veelal op papier. Er is weinig gedaan om het juist deze groepen gemakkelijker te maken.

De SP komt in het verkiezingsprogramma dat voor u ligt met een groot aantal voorstellen. Wij willen van ID-banen echte banen maken, meer sociale woningbouw, goede en kleinschalige zorgvoorzieningen en snelle schuldhulpverlening.

Daarnaast willen we investeren in leefbaarheid, veiligheid en menselijkheid. Dit zal werkgelegenheid brengen. Van banenpoolers, vuilnisman, thuiszorgmedewerkers, handhavers tot docenten, conciërges en verpleegkundigen.

Onze voorstellen zijn betaalbaar. Er kan veel geld bespaard worden door het anders te besteden. Niet langer ongedekte cheques voor een cultuurforum of cruisterminal. Afstappen van de zeven masterplannen en komen tot kleinschaliger, realistischer en betaalbare kleiner projecten. Stoppen met het slopen van betaalbare huizen, deze renoveren zodat zij ten minste 25 jaar lang meekunnen.

Het programma dat voor u ligt is puur en onvervalst een keuze voor nieuw optimisme. Een keuze voor een sociaal en groen Den Haag waar het goed wonen is en waar tegenstellingen worden verkleind. Dát is waar de SP voor staat. Doet u mee?

Ingrid Gyömörei
Den Haag, januari 2009.

Hoofdstuk 1 – Een goede en betaalbare woning voor iedereen

Al jaren worden inwoners van Den Haag geconfronteerd met grootse bouw- en sloopplannen. Iedere wethouder lijkt daarbij zijn eigen iconen achter te willen laten. De wethouder die de laatste vier jaar de scepter heeft gezwaaid, is daarop de afgelopen periode geen uitzondering gebleken. Hij heeft vrijwel heel Den Haag in de wurgende greep van een 7-tal 'masterplannen' waarop de projectontwikkelaars meer invloed hebben dan de inwoners van Den Haag. De SP wil dat er gebouwd wordt naar behoefte en dat er niet meer op grote schaal wordt gesloopt.

Niet slopen maar renoveren..

De afgelopen jaren zijn er vrijwel uitsluitend dure- en middeldure woningen gebouwd. Hiervoor werden hele wijken met betaalbare huizen gesloopt. Sloop van woningen die bouwkundig nog in prima staat zijn moet worden voorkomen. Veel sloopplannen kunnen dus van tafel en worden vervangen door plannen om de huizen te renoveren. Hierdoor worden ze weer aantrekkelijk voor alle inkomensgroepen en bovendien energiezuiniger.

En meer betaalbaar bouwen voor de inwoners van Den Haag..

De behoeften van projectontwikkelaars waren de afgelopen jaren duidelijk belangrijker dan de echte en betaalbare woonbehoefte van de (toekomstige) inwoners van Den Haag. Er is nog steeds woningnood, waardoor er lange wachtlijsten zijn voor mensen die op zoek zijn naar een betaalbare huurwoning. Daarom moet het aantal betaalbare huurwoningen in de stad worden uitgebreid. Bij nieuwbouwplannen wordt gestreefd naar 35% sociale woningbouw en komt er meer aandacht voor starters, studenten, gehandicapten en ouderen.

Daarom stel de SP het volgende voor:

- **Het aantal betaalbare huurwoningen in de stad wordt uitgebreid.**
- **Bij nieuwbouwplannen zijn 35% van de te bouwen woningen betaalbare huur- of koopwoningen.**
- **De gemeente en woningcorporaties bespreken wijkplannen met een representatieve afvaardiging van de wijkbewoners.** Er wordt dus niet langer alleen met een enkele 'wijkburgemeester' of een door de corporaties aangewezen persoon gepraat.
- **Woningcorporaties zijn net als alle andere woningeigenaren in Den Haag verplicht om hun woningen te onderhouden, ook als er plannen zijn om de woningen te slopen.** De gemeente treedt op als woningcorporaties dit niet doen.
- **De zeven 'masterplannen' worden opnieuw bekeken op nut, noodzaak, maatschappelijke wenselijkheid en financiële haalbaarheid.**
- **De gemeente Den Haag stapt uit het woningaanbodmodel van het Stadsgewest Haaglanden omdat meer sturing in woningtoewijzing nodig is.** Bij het woningtoewijzingsbeleid wordt meer gestuurd op gemengde wijken en sociale cohesie binnen de wijk.
- **Er wordt gerenoveerd in plaats van grootschalig gesloopt.** Nieuwe en gerenoveerde woningen worden goed geïsoleerd.
- **Woningen worden alleen gesloopt als ze bouwkundig in slechte staat zijn en als 70% van de oorspronkelijke bewoners hiermee instemmen.** Als dit het geval is, wordt voor ieder complex een uniek sociaal plan opgesteld.
- **Woningcorporaties leveren maatwerk als bewoners moeten verhuizen door sloop en renovatie.**
- **Bij nieuwbouw van koopwoningen wordt ook gebouwd voor lage en modale inkomens.**
- **Voordat toestemming gegeven wordt tot nieuwbouw, worden eerst de –soms al jaren- braakliggende terreinen bebouwd.**
- **De gemeente Den Haag maakt afspraken met woningcorporaties om ouderen die een eensgezinswoning verlaten voor een seniorenappartement, een lagere huur te laten betalen voor hun nieuwe woning (huurgewinning).** Hiermee wordt voorkomen dat ouderen alleen uit financiële motieven een grote eensgezinswoning bezet houden, terwijl zij eigenlijk graag willen verhuizen.
- **Met hoogbouw in het centrum wordt terughoudend omgegaan.** De randen van stad -uitgezonderd de kuststrook- of nieuw te ontwikkelen gebieden zijn hiervoor meer geschikt.
- **Bij nieuwbouw wordt bekeken of parkeerplaatsen zoveel mogelijk ondergronds kunnen worden aangelegd.**
- **Het aantal woningen voor minder validen en ouderen wordt uitgebreid en er wordt meer levensloopbestendig gebouwd.**
- **Corporaties die hun taak als sociale verhuurder serieus nemen, krijgen voorrang bij nieuwbouwplannen.**
- **Bouw- en woningtoezicht moet meer controlerend en handhavend optreden.** De formatie zal worden uitgebreid onder meer door het creëren van meer leer-werktrajecten.
- **Bij grootschalige bouwplannen wordt tenminste 3% van de oppervlakte ingeruimd als speelruimte voor kinderen.**
- **Er wordt meer gecontroleerd op overbewoning, illegale bewoning en overlast.**
- **Huisjesmelkers worden aangepakt.**
- **Mensen met een (dreigende) huurschuld worden door gemeente en woningcorporaties actief ondersteund bij het oplossen van hun problemen.**
- **Woningcorporaties zijn terughoudend met de verkoop van betaalbare huurwoningen.**

- **De gemeente doet geen zaken meer met rommelende projectontwikkelaars, grootverhuurders en aannemers.**
- **Bij aanvraag van een splitsingsvergunning worden direct omwonenden actief geïnformeerd.**
- **Er komt een rechtvaardiger systeem voor particuliere woningverbetering en een vangnet voor appartementseigenaren die vanwege onderhoud in financiële problemen dreigen te komen.**
- **De gemeente stimuleert de samenwerking tussen kleinere Vereniging van Eigenaren (VVE's).**
- **Kantoorgebouwen worden pas gebouwd als de bouwer kan aantonen dat het gebouw echt gebruikt gaat worden.**
- **De visserij op Scheveningen blijft waar het nu zit.** Voor de nieuwe bestemming van het Norfolk-terrein gaat de voorkeur uit naar gemengde woningbouw, arbeidsintensieve havengebonden bedrijvigheid, havengerichte opleidingen en gezondheidszorg.
- **Er komt geen cruiseterminal op Scheveningen.**
- **De Binckhorst wordt opgeknapt.** Er moet hierbij oog zijn voor de nu aanwezige industrie en er moet worden bekeken of bedrijven kunnen worden geclusterd per bedrijfstak.
- **Bij de plannen met Kijkduin blijft de kleinschaligheid van een familiebadplaats voorop staan.** Daarnaast mogen de plannen niet ten koste gaan van de natuur.
- **Initiatieven zoals de Wijk Ontwikkelings Maatschappij (WOM) worden kritisch gevolgd, om te voorkomen dat het (financiële) debacle met de NV Woningbeheer wordt herhaald.**
- **De gemeente Den Haag gaat leegstand van gebouwen actief tegen.** Zolang leegstand nog op grote schaal voorkomt, wordt kraken gedoogd.
- **Woonwagens zijn een bijzondere woonvorm.** Om de wachtlijst voor woonwagenstandplaatsen weg te werken wordt het aantal woonwagenstandplaatsen opgeschroefd tot het niveau van voor 1999. De woonwagens van de grotere woonwagencentra worden verspreid over kleinere centra met minder standplaatsen.
- **De bestaande ligplaatsen van woonschepen worden opgenomen in het bestemmingsplan, waardoor woonbootbewoners meer rechten hebben.**
- **De gemeente en de Hogescholen informeren studenten over de regels met betrekking tot huurtoeslag, maximale huurprijs, overbewoning en illegale onderverhuur.**
- **De gemeente stimuleert het wonen van studenten in de Schilderswijk, Transvaal, Zuid-West en de Stationsbuurt.** In samenwerking met de onderwijsinstellingen in Den Haag leveren deze studenten in ruil voor studiepunten ook een meerwaarde voor de wijk, bijvoorbeeld door het geven van huiswerkbegeleiding of het begeleiden van projecten in de wijk.

Hoofdstuk 2 – Integreren is gemengd wonen, werken en leren

Helaas is Den Haag één van de meest gesegregeerde steden van Nederland. In een flink aantal wijken wonen bovenmatig veel mensen van dezelfde afkomst en zijn zwarte scholen meer regel dan uitzondering. De SP vindt dat alles op alles gezet moet worden om dit te bestrijden. Pas als we dit aanpakken, kan de integratie van migranten in onze stad slagen.

In Den Haag spreekt iedereen Nederlands..

Alle mensen in Den Haag moeten met elkaar kunnen praten, daarom is het van belang dat we allemaal Nederlands spreken. Van ouders wordt daarom verwacht dat zij kinderen niet met een taalachterstand opzadelen en dat zij zelf ook de Nederlandse taal machtig zijn.

Wordt iedereen gelijk behandeld..

Mannen en vrouwen, hetero's en homo's, religieuzen en niet-religieuzen. Iedereen is gelijkwaardig. Organisaties of groepen die dit niet erkennen, worden hierop aangesproken en krijgen geen cent subsidie van de gemeente Den Haag. Ook migranten en niet-migranten zijn gelijk en worden dus ook gelijk behandeld. De SP wil niet dat groepen buiten gesloten worden. Discriminatie wordt actief aangepakt.

En wordt segregatie actief bestreden..

Was het eerst arm op het veen en rijk op het zand, nu is het arm en migrant op het veen en rijk en wit op het zand. Hier moet een einde aan gemaakt worden door in alle wijken gemengd te gaan wonen. Dit betekent dus dat er niet alleen duurdere huur- en koopwoningen worden gebouwd in de armere wijken op het veen, zoals nu gebeurt, maar dat er ook sociale huurwoningen moeten worden gebouwd in de rijkere wijken op het zand. Daarnaast worden scholen gemengd, om zo de integratie van kinderen te bevorderen.

Daarom stelt de SP het volgende voor:

- **Er worden veel meer sociale huurwoningen en goedkope koopwoningen gebouwd in 'witte' wijken.**
- **De gemeente Den Haag neemt in de woonruimteverordening regels op die gemengd wonen bevorderen.** Mensen moeten hun keuzevrijheid daarbij behouden.
- **Migranten die zich inschrijven als woningzoekende krijgen een intakegesprek, waarin zij worden geïnformeerd over hun keuzemogelijkheden, met inbegrip van het wonen in 'witte' wijken.** Autochtonen worden tijdens een intakegesprek geïnformeerd over woonmogelijkheden in 'zwarte' wijken.
- **Den Haag stopt met het stimuleren van de groei van Chinatown en Transvaal als Hindoestaanse wijk.** De SP wil gemengd wonen en leven, niet gesegregeerd.
- **Nieuwe scholen worden gebouwd op de randen van de 'witte' en 'zwarte' wijken**
- **De gemeente Den Haag maakt samen met de scholen en randgemeenten een concreet plan waarin afspraken worden gemaakt om gemengd onderwijs te bereiken.** In dit plan worden in ieder geval dubbele wachtlijsten ingevoerd. Elke basisschool hanteert twee wachtlijsten: één voor leerlingen met een achterstand, en één voor leerlingen zonder achterstand.
- **'Witte' scholen in 'witte' wijken mogen niet uitbreiden wanneer zij groter worden door een toestroom door witte kinderen uit gemengde wijken.**
- **Iedereen krijgt toegang tot een taal cursus op maat.**
- **Inburgeringscursussen en huiswerkbegeleiding vinden plaats in buurthuizen of buurtscholen en niet in gebedshuizen.**
- **Ouders van kinderen die thuis geen of gebrekkig Nederlands spreken, worden dringend geadviseerd hun kinderen vanaf 2,5-jarige leeftijd naar de voorschool te sturen.** De ouders zelf zijn dan verplicht Nederlandse lessen te volgen. Deze voorscholen hebben deskundig personeel, die de Nederlandse taal machtig zijn.
- **Waar mogelijk worden voorscholen gekoppeld aan 'witte' kinderdagverblijven of 'witte' basisscholen.**
- **Verloskundigen en gynaecologen wijzen aanstaande ouders die nog geen Nederlands spreken al op de gevolgen van een taalachterstand van hun kinderen.**
- **De subsidies voor buurtkamers voor vrouwen worden stopgezet.**
- **Zinloze subsidies voor burgerschap en ontmoetingen worden stopgezet.**
- **Sekse-gescheiden zwemmen wordt in Haagse zwembaden niet gesubsidieerd.**
- **Doelgericht vrouwen/meisjes- en mannen/jongens-groepen kunnen wel subsidie ontvangen, maar bijeenkomsten vinden plaats in reguliere welzijnsorganisaties of (brede) buurtscholen.**
- **Organisaties die homoseksualiteit en vrijheid van meningsuiting niet erkennen, worden aangesproken op de Nederlandse wetten en regels en verboden als zij deze boodschap in het openbaar verkondigen.**
- **Gebedshuizen mogen alleen nog religieuze artikelen verkopen.**
- **Er wordt hard opgetreden tegen elke vorm van extremisme.**
- **Gedwongen huwelijken en eengerelateerd geweld wordt aangepakt.**

Hoofdstuk 3 - Economie, bedrijven, werk en inkomen

In 2009 zijn ook in Den Haag de gevolgen van de (financiële en) economische crisis duidelijk geworden. De verwachting is dat dit in 2010 zal doorzetten. De werkloosheidscijfers lopen op, er worden meer faillissementen uitgesproken, er is een toename van mensen die een beroep doen op de bijstand en een groei in het aantal aanvragen voor een dak- en thuislozenuitkering. Vooral mensen met een laag inkomen en/of een laag opleidingsniveau dreigen het slachtoffer te worden van de economische crisis, terwijl zij deze niet hebben veroorzaakt. Deze mensen mogen niet de prijs betalen voor het falen van bankiers en neoliberale politici.

Investeren in de publieke sector én publieke ruimte..

De SP ziet dat er door de crisis een nog grotere tweedeling ontstaat binnen het re-integratieproces tussen kansrijke en kansarme mensen. Deze tweedeling is onacceptabel, óók in crisistijd. De kredietcrisis is immers ook een kans. Er is namelijk genoeg te doen. In plaats van bezuinigingen op onderwijs, zorg en een veilige en schone buurt, moet de komende jaren juist extra geïnvesteerd worden. Dat levert veel banen op en zorgt daarnaast voor een sociale en leefbare stad.

In mensen..

In onze samenleving is werk belangrijk. Het zorgt voor inkomen, voor status en zelfstandigheid. Te veel inwoners van Den Haag hebben een laag inkomen of zitten werkloos thuis. Alle mensen die kunnen werken – jong en oud, autochtoon en allochtoon – hebben recht op zinvol en fatsoenlijk betaald werk. De gemeente kan meehelpen om dit werk te vinden. Mensen die door omstandigheden niet kunnen werken, kunnen rekenen op genoeg geld om van te leven.

En in werkgelegenheid..

De werkgelegenheid in Den Haag wordt in grote mate bepaald door de aanwezigheid van de (semi-)overheid en aanverwante bedrijven, internationale instellingen, toerisme en horeca, dienstverlening en zorginstellingen. Toch kan de gemeente Den Haag veel meer doen om de werkgelegenheid te bevorderen, bijvoorbeeld door een versterking van het midden- en kleinbedrijf.

De SP stelt daarom het volgende voor:

- **Het dichten van de kloof tussen rijk en arm wordt hoofdprioriteit van de gemeente.**
- **Er komen meer stageplaatsen en betere begeleiding voor jongeren in het beroepsonderwijs.**
- **De wachtlijsten die de laatste jaren in de Sociale Werkvoorziening (WSW) zijn ontstaan worden snel weggewerkt.**
- **Betaling van WSW-ers op basis van stukprijs of geleverde prestatie is uit den boze, het functieloon blijft.**
- **Het WSW-bedrijf 'De Haeghe groep' wordt niet geprivatiseerd.**
- **Bij alle aanbestedingen voor werken en diensten stelt de gemeente de eis dat 5 % van de in te zetten werknemers bestaat uit werklozen, stagiairs, arbeidsgehandicapten en werknemers met een WSW-dienstverband.** Deze regel geldt overigens ook voor de gemeentelijke organisatie zelf. Het personeelsbestand van de gemeente moet een afspiegeling zijn van de samenleving.
- **Er wordt bezuinigd op de inhuur van de zogenaamde externen.** Door meer gebruik te maken van de aanwezige kennis en ervaring bij het bestaande personeel, hoeft er ook minder vaak een beroep te worden gedaan op dit externe personeel.
- **De ID-banen worden vervangen door een arbeidspool, waarin de werknemers worden betaald volgens een bestaande CAO.** Deze werknemers worden op voltijd- of deeltijdbasis beschikbaar gesteld aan culturele of ideële instellingen. De instellingen betalen hiervoor een vergoeding van 10% van de loonsom
- **Gesubsidieerde banen mogen niet leiden tot misbruik van de werkgever van goedkope arbeidskrachten.**
- **De geldverslindende re-integratie wordt verlost van de bureaucratie.** Daarom neemt de gemeente Den Haag de re-integratie van werkzoekenden in eigen hand. Dit is goedkoper en leidt tot meer resultaat.
- **De gemeente Den Haag richt leer- en werkmaatschappijen op in de Haagse buurten die de taken van UWV, CWI en re-integratiebedrijven overnemen.**
- **Uitzendbureaus die Midden- en Oost-Europeanen uitbuiten door arbeidsvoorwaarden aan hun laars te lappen, worden keihard aangepakt.** Fraude wordt bestreden en vergunningen ingetrokken.
- **Het marktterrein van De Haagse Markt wordt opgeknapt in overleg met de marktkooplui.**
- **Niet alleen de grote bedrijven maar ook het midden en kleinbedrijf zijn volwaardige gesprekspartners bij bouwplannen of een uitwerking van de structuurvisie 2020.**
- **De aanvraagprocedure voor vergunning voor (startende) ondernemers wordt vereenvoudigd.** Dit kan door bestanden te koppelen en vergunningen -daar waar mogelijk en gewenst- eenmalig voor lagere tijd te verstrekken in plaats van eenmaal per jaar. Daarnaast komt er één loket voor vergunningen.
- **Het aantal bedrijfsverzamelgebouwen (veel kleine ruimtes in een gebouw) wordt uitgebreid.**
- **In de zogenaamde plinten van gebouwen wordt ruimte gemaakt voor winkels, werkplaatsen en ateliers.** Hiermee blijft kleinschalige bedrijvigheid in buurten behouden.
- **Leegstand van bestaande winkelpanden wordt met hulp van het vestigingsbeleid voorkomen.**
- **Iedere ondernemer wordt gelijk behandeld.** Als het gaat om hygiëne en vergunningen voor bijvoorbeeld de verkoop van alcohol, gelden voor Turkse slaggers, Poolse avondwinkels en de Nederlandse kruidenier dus dezelfde regels. De gemeente Den Haag gaat het naleven van deze regels actiever controleren.
- **Er wordt niet getolereerd dat winkels na sluitingstijd afval en ander materiaal achterlaten op de stoep.**
- **Er komen goede regelingen op het gebied van arbeid en zorg zoals adequate kinderopvang en flexibele**

- werktijden voor mensen die naast hun werk mantelzorgers zijn.
- **Voor elke werkzoekende is het uitgangspunt voor de begeleiding: Individueel maatwerk gekoppeld aan de mogelijkheden die iemand heeft.**
  - **Mensen verdienen loon naar werken.** Daarom stopt de gemeente met werken met behoud van uitkering als re-integratie-instrument (participatie-banen). Mensen verdienen namelijk loon naar werken.
  - **Voor schoolverlaters en andere jongeren geldt: werk of scholing in plaats van thuis zitten om de aansluiting met de arbeidsmarkt niet te verliezen.**
  - **De gemeente moet terughoudend zijn met het uitdelen van straffkortingen op de bijstandsuitkeringen.** Niet automatisch straffen, maar goed rekening houden met de omstandigheden en mogelijkheden van de individuele uitkeringsontvangers. Wanneer er sprake is van fraude wordt deze bestreden.
  - **Er wordt extra ingezet op schuldhulpverlening door het aantal schuldhulpverleners bij de gemeente uit te breiden.**
  - **De leenbijstand wordt afgeschaft.** Bijzondere bijstand voor de vervanging van een wasmachine of dure medicijnen is altijd een gift.
  - **Er worden meer banen gecreëerd in de publieke sector.** De SP wil meer mensen in de zorg, jongerenwerk, jeugdzorg en bij de politie.
  - **Kleine ondernemers met financiële problemen kunnen in aanmerking komen voor vrijstelling van gemeentelijke belasting.**

Hoofdstuk 4 - Zorg en welzijn in de buurt

In Den Haag zijn de verschillen in gezondheid groot. Vooral bewoners in de armere wijken zijn minder gezond dan de inwoners van de rest van Den Haag. Daarnaast zijn veel mensen die gebruik maken van de zorg na jaren van schaalvergroting, vermarkting en bureaucratie een nummer geworden. De SP is tegen de marktwerking in de gezondheidszorg. De menselijke maat moet terug en de zorg voor mensen moet worden verbeterd. De Wet maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en het snijden in de AWBZ hebben veel gevolgen voor juist diegenen die hier een noodzakelijk beroep op moeten doen. Dit moet op een menswaardige manier gecompenseerd worden.

Gezondheidszorg dicht bij de mensen..

Een menselijke maat bereiken we door de zorg dicht bij de mensen te organiseren. In de buurten komen daarom buurtzorgcentra waarin artsen en hulpverleners samenwerken en kleinschalige woonvoorzieningen voor ouderen. Daarnaast wordt de thuiszorg in de stad weer opgebouwd, in plaats van afgebroken. Als de Tweede Kamer niet de verantwoordelijkheid wil nemen voor een fatsoenlijke thuiszorg, dan neemt de gemeente Den Haag die verantwoordelijkheid zelf. Bij huishoudelijke verzorging worden opleidingseisen gesteld en wordt niet met schoonmakers gewerkt. Voor het prikken van insuline, helpen bij douchen en het aandoen van steunkousen komt alleen gekwalificeerd personeel. Daarnaast zorgt de gemeente Den Haag voor fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden voor de thuiszorgmedewerkers.

Waarbij het voorkomen van problemen voorop staat..

Voorkomen is beter dan genezen en daarnaast goedkoper! Het is daarom onbegrijpelijk dat welzijns- en gezondheidsproblemen van inwoners van Den Haag regelmatig veel te laat worden ontdekt. Daarom wordt er fors geïnvesteerd in het vroeg signaleren van problemen en het helpen bij een oplossing. Bijvoorbeeld door consultatiebureaus voor ouderen en huisbezoeken aan mensen waarvoor huisuitzetting dreigt

Daarom stelt de SP het volgende voor:

-
- **De verantwoordelijkheid voor thuishulp en -zorg voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten wordt in handen gegeven van buurtzorgteams van wijkverpleegkundigen.**
- **De thuiszorg wordt fors uitgebreid en wordt vanuit de buurt georganiseerd.**
- **Thuiszorgmedewerkers krijgen goede arbeidsvoorwaarden.**
- **De gemeente zorgt dat er in elke wijk een buurtzorgcentrum komt waarin huisartsen, tandartsen, fysiotherapeuten en verloskundigen intensief samenwerken.**
- **In deze buurtzorgcentra komen ook consultatiebureaus voor ouderen.**
- **Er komen meer kleinschalige woonvoorzieningen voor ouderen in de buurt, bijvoorbeeld in de vorm van hofjes waarbij vanzelfsprekend veel aandacht is voor de veiligheid.** Daarnaast worden voldoende betaalbare en aanpasbare woningen voor ouderen gebouwd en wordt het aanvragen van woningaanpassingen door de gemeente intensief begeleid.
- **Eenzame ouderen krijgen huisbezoeken van (sociaal)maatschappelijk werkers of ouderen adviseurs.**
- **De toegankelijkheid van scholen, sportaccommodaties, musea, culturele instellingen, en andere openbare gebouwen voor minder validen moet optimaal zijn.** Daarom wordt dit een belangrijke voorwaarde bij het verstrekken van vergunningen en subsidies.
- **Ook het openbaar vervoer wordt volledig toegankelijk voor mensen met een handicap.** Daarnaast komen er voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen in de stad en worden trottoirs, fietspaden, oversteekplaatsen en op- en afritten waar nodig verbeterd.
- **Mensen die familieleden of vrienden verzorgen, kunnen voor advies en steun terecht bij steunpunten mantelzorg.**
- **Er komt snel ondersteunende begeleiding voor mensen en kinderen die alleen op die manier thuis kunnen blijven wonen.** Daarnaast komt er genoeg dagbesteding voor mensen met een verstandelijke, psychische of lichamelijke beperking.
- **Cliëntenorganisaties hebben een belangrijke stem bij plannen van de gemeente op het gebied van gezondheidszorg.**
- **Het aantal plaatsen in de dag- en nachtopvang en 24-uurs-opvang voor dak- en thuislozen wordt uitgebreid.** Voor zwerfjongeren komen er meer specifieke opvang- en begeleid wonen-plekken.
- **Ook mensen zonder verblijfspapieren in een schrijnende situatie worden toegelaten tot dag- en nachtopvang.**
- **Het aanvragen van bijvoorbeeld gehandicaptenvervoer of aanpassingen in huis wordt verlost van de bureaucratie.**
- **Huisuitzetting komt niet voor zonder huisbezoek waarbij een poging wordt gedaan om de (financiële) problemen op te lossen.** Voor gezinnen met kinderen moet bij huisuitzetting onmiddellijk een oplossing voorhanden zijn. Zowel de gemeente en woningcorporaties moeten hiervoor noodwoningen beschikbaar hebben.
- **Centra voor Jeugd en Gezin worden uitgebouwd tot laagdrempelige kindercentra in buurten die gezinnen en kinderen ondersteunen, samenwerken met scholen en waar nodig doorverwijzen naar gespecialiseerde (jeugdhulp)verlening.**
- **Het is onacceptabel dat kinderen die dringend hulp nodig hebben op een wachtlijst komen.**

Hoofdstuk 5 - Goed en betaalbaar vervoer

Een goede bereikbaarheid is van belang, zowel voor een economisch gezonde, als een gezellige stad. Daarom moeten we voorkomen dat de wegen in en rond Den Haag dichtslibben. Dit kan alleen door de nog steeds groeiende stroom auto's richting Den Haag terug te dringen en automobilisten te bewegen voor een ander vervoermiddel te kiezen. De SP kiest er daarom voor om automobilisten te stimuleren het openbaar vervoer en transferia te gebruiken. Daarnaast moet Den Haag een stad zijn voor fietsers en voetgangers.

De buurt bereikbaar met openbaar vervoer..

Iedere inwoner van Den Haag moet op een fatsoenlijke manier gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer. Een eerste vereiste is dat er een halte voor bus of tram op loopafstand te vinden is. Het openbaar vervoer moet ook goed toegankelijk zijn voor minder validen. Mensen moeten zich veilig voelen in de bus en tram. Daarom zijn conducteurs op elke tram onontbeerlijk.

Met een Haags vervoersbedrijf..

HTM is niet voor niets de afkorting van Haagse Tramweg Maatschappij. De HTM blijft volledig eigendom van de gemeente. Goed en veilig openbaar vervoer is namelijk in het belang van alle mensen in Den Haag en mag daarom geen slachtoffer worden van vermarkting, commerciële avonturen en winstbejag.

Zonder parkeerchaos..

De meeste Haagse woonwijken zijn niet berekend op het grote aantal auto's dat de bewoners bezitten. Daarom is het in een flink aantal wijken in de avonden een parkeerchaos. In een drukke, compacte stad als Den Haag is het onvermijdelijk dat het parkeren in goede banen geleid moet worden. De manier waarop het gemeentebestuur dit de afgelopen jaren heeft aangepakt is onbegrijpelijk en bureaucratisch. De SP wil daarom dat bezoekers van Den Haag gaan betalen voor de spaarzame lege plekken in de stad. Inwoners van Den Haag krijgen een parkeervergunning voor hun auto tegen een symbolisch bedrag. Voor meer auto's op één huisadres geldt een hoger tarief. Vanzelfsprekend worden voor mantelzorgers, bedrijven en bezoekers oplossingen bedacht.

De SP stelt daarom het volgende voor:

- **Iedere inwoner van Den Haag heeft een bus- of tramhalte op loopafstand.** Speciale aandacht komt er voor de bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen zoals bijvoorbeeld winkelcentra, het strand, stadsdeelkantoren, sportvoorzieningen, scholen en zorginstellingen.
- **De toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor minder validen wordt verbeterd.**
- **De proef met gratis openbaar vervoer voor ouderen met een Ooievaarspas wordt uitgebreid naar alle mensen boven de 65.** Ook wordt bekeken of gratis openbaar vervoer voor iedereen mogelijk is in het weekend, zodat bezoekers van de binnenstad en het strand worden verleid de bus of tram te nemen.
- **Op iedere tram komen conducteurs.**
- **Van het transferium 'Parkeer & Reis Hoornwijk' wordt een succes gemaakt.**
- **Verkeersstromen moeten zoveel mogelijk geleid worden.** Het verkeer wordt op drukke stranddagen bijvoorbeeld via borden boven de snelweg wordt geïnformeerd over de parkeermogelijkheden op Scheveningen.
- **Dubbel gebruik van parkeergelegenheden moet gestimuleerd worden.**
- **Er wordt bekeken of er nieuwe transferia kunnen worden geopend op geschikte locaties langs de snelwegen rond Den Haag, zoals in de zones rond de centrumring.** De gebruikers van deze transferia moeten tegen redelijk tarief de auto veilig een dag(deel) kunnen parkeren en op een voordelige manier de reis kunnen voortzetten via tram, bus of huurfiets.
- **De HTM blijft volledig eigendom van de gemeente.**
- **Inwoners van Den Haag krijgen een parkeervergunning voor hun auto tegen een symbolisch bedrag.** Voor meer auto's op één huisadres geldt een hoger tarief. Bezoekers van de stad moeten betalen voor de spaarzame lege parkeerplaatsen in de stad. Als de gemeente aan dit beleid geld over houdt, wordt dit geïnvesteerd in goede en veilige parkeerplaatsen.
- **Den Haag wordt fietsvriendelijker.** Bij herinrichting van straten moeten, waar mogelijk, aparte fietspaden komen. Daarnaast worden fietsers extra beschermd op (moeilijke) kruisingen. Dit kan door verkeerslichten anders in te stellen (gelijktijdig groen voor alle fietsers) of te zorgen voor vrije banen voor de fietsers.
- **Er komen meer plaatsen waar veilig en goedkoop de fiets gestald kan worden.** In de oude wijken moet worden gekeken naar kleinschalige stallingmogelijkheden.
- **Er komt een proef met fietsles op basisscholen.** Ook verdienen de verkeerstuinen in de wijk (zoals in de Rivierenwijk) navolging in andere drukke wijken.
- **Er moet meer aandacht komen voor goed toegankelijke en aantrekkelijke voetgangersroutes in en rond het centrum.** Voetgangersverkeerslichten moeten worden voorzien van een rateltikker voor visueel gehandicapten. Bankjes moeten terug in de stad.
- **In oude wijken en rondom scholen wordt het aantal 30-kilometerzones uitgebreid.**
- **Er komt geen helikopterhaven in Den Haag.**

Hoofdstuk 6 - Een groene en leefbare stad

Den Haag is een mooie stad achter de duinen met een historisch groen karakter. Toch staat het groen in Den Haag steeds meer onder druk. Dit komt vooral omdat het verkeer en meer bouwen de afgelopen jaren voorrang heeft gekregen. De voortdurende verstedelijking in Den Haag bedreigt bestaande groenvoorzieningen en vergroot de stank- en geluidsoverlast. Vermindering, versnippering en slecht onderhoud van bestaand groen leidt tot een afname van de leefbaarheid van de stad.

Een groene stad.

In de bouw- en sloopwoede van de afgelopen jaren hebben groenvoorzieningen -zoals bijvoorbeeld volkstuinen en binnentuinen- het vaak moeten ontgelden. Een groene stad is echter van groot belang. Het maakt de stad mooi, het zorgt voor recreatiemogelijkheden, een gezonde levensstijl, klimaatbeheersing en vangt daarnaast water op. Daarom pleit de SP voor behoud, onderhoud en uitbreiding van het groen in de stad.

Met minder luchtvervuiling en lawaai.

Er wordt al veel te lang gesproken over minder luchtvervuiling en lawaai in de stad. Op het gebied van luchtvervuiling worden inmiddels stappen gezet, maar wat de SP betreft gaat dit niet snel genoeg. Er moet eindelijk eens serieus werk gemaakt worden van het verbeteren van de luchtkwaliteit in de stad. Dit kan onder andere door het autoverkeer in de stad terug te dringen.

Die energie bespaart en duurzaam opwekt.

Niet alleen de rijksoverheid moet zorgen voor energiebesparing en meer duurzame energie. Ook de gemeente Den Haag kan hier een bijdrage aan leveren. Zo wordt in de stad nog onnodig veel energie verspild in de openbare verlichting, kunnen alle gemeentelijke gebouwen worden voorzien van zonnepanelen en heeft de gemeente via haar aandelen in het energiebedrijf Eneco zeggenschap over de manier waarop energie wordt opgewekt. Daarnaast kan Den Haag bij nieuwbouwprojecten eisen te stellen die leiden tot minder energieverbruik en duurzame opwekking van energie.

Daarom stelt de SP het volgende voor:

- **De aandelen Eneco blijven eigendom van de gemeente Den Haag.** Hiermee kunnen we blijven sturen op een groene koers van het energiebedrijf en op betaalbaar gas en licht.
- **De gemeente Den Haag stimuleert de opwekking van duurzame energie.** Dit kan door eisen te stellen aan bouwplannen, bijvoorbeeld als het gaat om de ideale hellingshoek van daken voor de installatie van zonnepanelen, het gebruik van aardwarmte en kleine windmolens op flatgebouwen. Dit laatste vanzelfsprekend zonder overlast voor omwonenden.
- **De gemeente Den Haag stimuleert haar inwoners om meer duurzame energie te gebruiken.**
- **In bestaande groene gebieden komen meer natuurspeeltuinen (speelbossen) voor de jeugd.**
- **In de dichtst bebouwde wijken van Den Haag wordt bekeken hoe deze wijken toch groener kunnen worden, bijvoorbeeld door groene gevels en daktuinen.**
- **Er wordt geïnvesteerd in het onderhoud en schoon houden van parken en plantsoenen.**
- **Behoudenswaardige bomen in Den Haag worden geïnventariseerd en krijgen extra bescherming.**
- **Waardevolle duingebieden als Solleveld, Meijndel en het Westduinpark (Natura 2000-gebieden) moeten beschermd blijven.**
- **Er wordt meer werk gemaakt van het verbeteren van de luchtkwaliteit en het verminderen van lawaai-overlast door verkeer.**
- **In alle wijken komen ondergrondse afvalcontainers.** Te beginnen in de Stationsbuurt, Schilderswijk, Zuid-West en Transvaal.
- **Waar mogelijk moeten meer containers komen voor oud papier, lege flessen en plastic.** Als blijkt dat containers op bepaalde plaatsen snel vol zitten, worden deze vaker geleegd.
- **Samen met het Hoogheemraadschap wordt de waterkwaliteit in de Haagse grachten, vijvers en sloten verbeterd.**
- **Volkstuinen horen in de stad. Daarom worden ze niet verplaatst naar de stadsranden.** Daarnaast worden volkstuintcomplexen -waar mogelijk- overdag openbaar toegankelijk. Vanzelfsprekend met respect voor de privacy van de gebruikers van de volkstuintjes.
- **Asbest verdwijnt uit de stad.**
- **De gemeente koopt alleen nog duurzame en kinderarbeidvrije producten in.**
- **Overheidsgebouwen in Den Haag worden waar mogelijk voorzien van zonnepanelen.**
- **De gemeente Den Haag gaat als werkgever vrijwillig thuis werken stimuleren.**

Hoofdstuk 7 – Bestuur dicht bij de inwoners

Er wordt veel gesproken over de kloof tussen burger en bestuur. En niet ten onrechte. 'De politiek doet maar wat zij zelf wil' is een veel gehoorde klacht. Een klacht die wordt versterkt als college of raad beslissingen nemen die op straat niet zijn uit te leggen. Soms lijken politiek gewin of het voorkomen van gezichtsverlies belangrijker dan de dingen te doen die goed zijn voor de stad. De plannen rond de cruiseterminal op Scheveningen zijn hiervan een voorbeeld.

Luisteren naar de mensen..

Het komt maar al te vaak voor dat de mensen uit Den Haag pas bij plannen betrokken als de kogel al door de kerk is. Het hoogst haalbare zijn dan aanpassingen van de plannen op detailniveau, waardoor de mensen terecht boos en gefrustreerd zijn. De inwoners van de stad moeten juist betrokken worden bij het maken van plannen, of het nou gaat om de vraag wat er gaat gebeuren met de Norfolk-terrein op Scheveningen, of om de plannen met de Binckhorst. Dit leidt tot meer tevreden inwoners van de stad en tot minder juridisch gesteggel.

En beslissen in het stadhuis, niet in het Stadsgewest Haaglanden..

Het Stadsgewest Haaglanden bemoeit zich steeds meer met wat er in de stad gebeurt. Zo beslist het Stadsgewest over het openbaar vervoer en bepaalt het welke woningen aan welke mensen worden toegewezen. Het Stadsgewest heeft echter een bestuur dat niet rechtstreeks door de inwoners van de regio Haaglanden is gekozen, waardoor er vrijwel geen democratische controle op deze belangrijke beslissingen is. De SP vindt daarom dat er in het stadhuis moet worden besloten welke kant we opgaan met de stad en niet in het gebouw van het Stadsgewest.

Daarom stelt de SP het volgende voor:

- **Beslissingen over belangrijke zaken zoals het openbaar vervoer en woningtoewijzing worden genomen in de gemeente Den Haag en niet door het Stadsgewest Haaglanden.**
- **Er moet meer ruimte zijn voor inspraak en overleg met de inwoners van Den Haag.**
- **De collegevergaderingen zijn in principe openbaar voor raadsleden, tenzij het gaat over bij wet bepaalde verplichtingen, zaken als (grond-) transacties waarbij de financiële positie van de gemeente in het geding is, of personele kwesties.** Als een collegevergadering niet openbaar is, wordt de reden hiervan bekend gemaakt.
- **Bewoners worden gerichter uitgenodigd voor wijkinspraakavonden.** Hierbij worden bewoners actief en vroegtijdig geïnformeerd over plannen.
- **Bij inspraak wordt het mogelijk over een geheel plan in te spreken, niet langer slechts op onderdelen.**
- **De uitkomsten van gedegen inspraakprocedures worden uitgevoerd door de gemeente zoals aangegeven door een meerderheid van betrokkenen**
- **Bij veel insprekers tijdens een gemeenteraadsvergadering wordt de totale inspreektijd opgerekt naar maximaal één uur.**
- **Gemeentelijke informatie dient zoveel mogelijk actief openbaar te worden gemaakt.** Documenten moeten daartoe vaker te raadplegen zijn via internet, op stadsdeelkantoren, in wijkcentra en bij bewonersorganisaties en bibliotheken.
- **De gemeentelijke website wordt gebruiksvriendelijker.**
- **Er worden geen stukken ter-inzage-gelegd gedurende vakantieperiodes.**
- **Er komt een duidelijke folder over het reilen en zeilen binnen raad en college.** Hierin wordt bijvoorbeeld uitgelegd wat een raadsvoorstel is en hoe je bezwaar kunt maken, hoe je kunt inspreken en hoe er meegepraat en mee besloten kan worden.
- **Het college verschaft neutrale informatie.**
- **Brieven van inwoners worden op tijd zorgvuldig beantwoord.**
- **De gemeente geeft de ombudsman het recht om gemeentelijke dossiers in te zien om na te gaan of informatieverzoeken van burgers wel volledig zijn gehonoreerd.**
- **Rechtzaken tegen burgers worden zoveel mogelijk vermeden, door de kwesties minnelijk op te lossen.**
- **Indien het toch uitdraait op procederen, wordt vooraf een plafond van juridische kosten afgesproken.** Is dit plafond bereikt; wordt de raad opnieuw geïnformeerd over het verloop van de kwestie, wordt gewogen of doorprocederen wenselijk is en wordt vervolgens een nieuw maximum bepaald.
- **Buurten worden actief en vooraf geïnformeerd dat een bestemmingsplan in de maak is.** Wanneer het bestemmingsplan vervolgens ter inzage ligt, worden betrokkenen hierover opnieuw per brief over ingelicht.
- **Bij conflicten met de gemeente krijgen inwoners van Den Haag vaker dan nu de mogelijkheid tot het kiezen van een onafhankelijke bemiddelaar.** Deze bemiddelaar is volwaardig gesprekspartner en nadrukkelijk geen toehoorder.

Hoofdstuk 8 – Onderwijs in de buurt en jongeren op straat

Kinderen brengen het grootste deel van hun tijd door op school. Vaak is er nog wel een basisschool in de buurt. Maar zodra kinderen naar het voortgezet onderwijs gaan, komen ze meestal terecht op grote en vaak onpersoonlijke instellingen.

Scholen met een menselijke maat in de buurt..

Voorals in Den Haag waar kinderen meer dan gemiddeld te maken hebben met taalachterstanden of andere problemen, is aandacht en begeleiding van een leerkracht erg belangrijk. Scholen en klassen moeten daarom klein en overzichtelijk zijn. De leraar kan hierdoor meer aandacht besteden aan de leerling. Daarnaast kennen ouders, leerlingen en leraren elkaar, waardoor de sociale controle groter is. Kleinschalige en wijkgebonden scholen kunnen leerlingen de mogelijkheden bieden om zich te ontwikkelen en zich verantwoordelijk te voelen voor hun buurt.

Waar iedereen die moet ook naar school gaat..

Leerlingen die naar school moeten, gaan ook naar school. Alhoewel de laatste jaren beter en strenger wordt gecontroleerd op de leerplicht, kan dit nog beter. Hier is ook alle reden toe. De meeste jongeren die in de criminaliteit zijn gekomen, hebben namelijk gespijbeld. Ouders hebben het recht te weten welke scholen wel en welke scholen niet controleren of alle kinderen wel op school zitten. Ook het MBO moet meer inzetten op het voorkomen en stoppen van spijsbelen.

En niet over, maar met jongeren wordt gesproken..

Er wordt veel over, maar weinig met kinderen en jongeren gesproken. Laat jongeren bijvoorbeeld mee beslissen over de inrichting van pleinen, en maak ze (mede) verantwoordelijk voor de het netjes houden ervan. Hangen mag, overlast geven niet. Criminele jongeren worden van de straat gehaald. Veel jongeren hebben niets te doen, gaan niet naar school of aan het werk. Door de gevolgen van de economische crisis zal dit aantal toenemen. Teveel ouders weten niet wat hun kinderen uitspoken, of vinden alles wel best. Dit geldt voor migrantenouders, maar ook voor autochtone ouders. Juffen en meesters zien op de voorschool al dat een gezin de situatie niet goed aan kan, maar er wordt pas ingegrepen als het uit de hand gelopen is. De SP is voor preventie. Voorkomen is immers beter dan genezen.

Daarom stelt de SP het volgende voor:

- **De gemeente Den Haag spreekt met de scholen in Den Haag een acceptatieplicht af.** Afwijzing van leerlingen op grond van een andere levensbeschouwing kan niet.
- **Er komt één gemeentelijk afschrijfpunt waar ouders hun kind kunnen inschrijven voor de basisschool.**
- **Een maatschappelijke stage biedt jongeren de mogelijkheid om kennis te maken met vrijwilligerswerk en de publieke sector. De gemeente draagt hieraan bij door stageplaatsen aan te bieden in het stadhuis, buurtbeheer en buurtonderhoud.** Daarnaast maakt de gemeente concrete afspraken met gesubsidieerde organisaties zoals het welzijnswerk en de zorginstellingen om stages aan te bieden.
- **Scholen moeten kleinschalig zijn. Daarom stelt de gemeente Den Haag voor nieuwe scholen een maximale schoolgrootte vast.** Wat de SP betreft is deze voor een basisschool 200 leerlingen en een school in het voortgezet onderwijs 600 leerlingen. Ambachtscholen kunnen het beste onderwijs geven bij een grootte van 200 leerlingen.
- **De gemeente bemoeit zich actief met scholen die groter dan dit aantal dreigen te worden door bijvoorbeeld fusies te voorkomen en oplossingen te zoeken als een school te groot wordt door een stijgend leerlingaantal.**
- **Uitbreiding van grote scholen wordt niet meer toegestaan, voor deze scholen komt een bouwstop.**
- **Elke school heeft een conciërge.**
- **De gemeente onderneemt actie om meer vriendschapscholen te creëren.**
- **Om beter te kunnen controleren welke kinderen spijsbelen, komen er extra leerplichtambtenaren.**
- **Alle scholen zijn verplicht de afwezigheid van leerlingen direct te melden bij de leerplichtambtenaar.** Scholen die dit weigeren krijgen geen extra financiële middelen van de gemeente. Na melding wordt er door de leerplichtambtenaar direct actie ondernomen.
- **Rapporten in het basisonderwijs moeten op school door de ouders opgehaald worden, indien dit niet gebeurt gaat de leerkracht op huisbezoek.**
- **Alle scholen krijgen de kans een brede buurtschool te worden.** Samenwerking van scholen, welzijnswerk en sportverenigingen wordt verder bevorderd.
- **Er worden geen nieuwe orthodoxe scholen geopend die per definitie voor één groep leerlingen bestemd zijn.**
- **Alle basisscholen doen mee aan schoolzwemmen.**
- **Het studiegeld voor volwassenenonderwijs wordt inkomensafhankelijk.**
- **Wijkagenten hebben regelmatig contact met scholen over jongeren die overlast veroorzaken.**
- **Ouders worden aangesproken bij overlastgevend gedrag van hun kinderen.**
- **Als er in een vroeg stadium signalen zijn dat de opvoeding stopt, wordt er actief hulp geboden.**
- **Er komt individuele begeleiding naar werk of school voor jongeren die uit de bocht schieten.** Bij deze begeleiding wordt het gezin betrokken.
- **Er komen meer professionele jongerenwerkers in de buurthuizen en het aantal buurthuizen wordt uitgebreid.**
- **Jongeren worden vaker zelf verantwoordelijk gemaakt voor pleinen en buurten zodat ze meer**

- verantwoordelijkheid voor de buurt krijgen.**
- **Jongeren die geen werk of uitkering hebben én niet naar school gaan worden actief opgespoord.**
  - **Voeg projecten gericht op hulpverlening en aanpak van criminaliteit samen.** De hulpverlening en aanpak van criminaliteit in Den Haag is teveel opgesplitst in aparte projecten. Hierdoor werken instanties langs elkaar heen en komt van de aanpak van problemen te weinig terecht. Het geldt dat door het samenvoegen van projecten vrijkomt komt ten goede aan deskundigheidsbevordering en het vergroten van de slagkracht van reguliere hulpverleningsorganisaties, zoals politie, jongerenwerk en jeugdzorg
  - **De komst van een 'University College' naar Den Haag is een meerwaarde voor de stad.** De studenten die al in Den Haag studeren moeten echter niet vergeten worden. Zo is er nog steeds een tekort aan bijvoorbeeld betaalbare studentenkamers .

Hoofdstuk 9 – Kunst, cultuur en sport voor en met mensen

Kunst en cultuur zijn van groot belang, zowel voor de ontwikkeling van mensen als voor de ontwikkeling van de hele stad Den Haag. Kunst en cultuur raken mensen, zetten aan tot reflectie, maken onderwerpen bespreekbaar en kunnen groepen mensen laten samenwerken. Dit is van belang in een steeds individualiserende samenleving, die in een rap tempo verzakelijkt. Daarnaast heeft Den Haag een enorme diversiteit aan culturele achtergronden en bestaan er grote verschillen tussen arme en rijke wijken. Kunst en cultuur kunnen een onmiskenbare bijdrage leveren aan sociale cohesie. Het is een laagdrempelige manier om met elkaar kennis te maken, het maakt mensen nieuwsgierig naar elkaars achtergronden. Kunst hoeft niet alleen elitair te zijn. Het is gewoon leuk!

Culturele hoofdstad zonder prestigeprojecten..

Den Haag wil Culturele hoofdstad worden in 2018. Dat is een prima ambitie, hier hebben we echter geen 240 miljoen euro kostend 'cultuurforum' aan het Spui voor nodig. De inwoners van Den Haag kunnen de stad culturele hoofdstad maken en moeten hier ook van kunnen genieten. Naar bruisend voorbeeld van het Edinburgh festival kan er door alle culturele disciplines creatief worden samengewerkt. Dat kan ook zonder dat het plaats vindt in een exorbitant duur gebouw.

Waar kunst niet wordt gebruikt om bouwplannen te verkopen..

Met grote regelmaat wordt cultuur gebruikt om grootschalige bouwplannen te verkopen. De plannen met Kijkduin zijn hier een voorbeeld van. De SP gunt Kijkduin een cultuurplaats maar niet ten kosten van groen, betaalbare woningen en het verlies van de kleinschalige familiebadplaats.

En iedereen kan genieten van kunst, cultuur en sport..

Door de economische crisis zal ook de kunst en cultuur onder druk komen te staan. Een hierdoor afnemend bezoekersaantal en sponsorgelden zorgen samen met het kabinetsbeleid voor zware tijden. De SP wil het geld voor kunst en cultuur op een andere manier verdelen door meer geld te besteden aan kunstzinnige vorming en amateurkunst. Meer kinderen, vooral ook uit armere gezinnen, moeten kennis kunnen maken met cultuur en hierin zichzelf kunnen ontdekken. Daarnaast zet de SP vol in op meer mogelijkheden voor sporten en bewegen, onder andere om overgewicht tegen te gaan.

Daarom stelt de SP het volgende voor:

- **Er komt geen ongedekte cheque voor het Cultuurforum aan het Spui.**
- **Kunst, culturen sport wordt voor iedereen betaalbaar.**
- **Laagdrempelige kunstvormen worden meer gestimuleerd in de Cultuurankers binnen de wijk.**
- **Actieve samenwerking tussen Cultuurankers wordt bevorderd.** Er wordt daarnaast mogelijk gemaakt dat diverse buurten bij elkaars cultuurankers samenwerken en elkaar bezoeken. Dit voorkomt verdere segregatie.
- **Meer inzetten op cultuurdeelname door kinderen van ouders met een kleine beurs .**
- **De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele instellingen.** Een goed voorbeeld van zo'n samenwerking zijn de kunstmagneetscholen.
- **Gratis toegang tot musea en voorstellingen wordt bevorderd.**
- **Alle inwoners van Den Haag kunnen eenmalig een gratis bezoek brengen aan het gemeentemuseum en het Residentieorkest.**
- **Er worden meer banen gecreëerd in cultuur. Licht, geluid en techniek, onderhoud en bardiensten schreeuwen om handen!**
- **In het Haagse stadhuis geven studenten van het Conservatorium één avond in de week een concert.**
- **Studenten van de Kunstacademie maken iedere maand een expositie in het Haagse stadhuis.**
- **Festivals als 'festival classique' zijn geen elitefeestjes, maar worden ook goed toegankelijk voor de gewone inwoners van Den Haag.**
- **Gesubsidieerde instellingen gaan terughoudend om met vrijkaartjes aan bobo's en raadsleden.**
- **Sporten wordt voor iedereen betaalbaar.**
- **Er komen meer openbare sport- en spelvoorzieningen in de Haagse buurten.** Alle ruimten die bruikbaar zijn om te sporten, zoals gymzalen en sportfaciliteiten in buurthuizen, worden opengesteld om te sporten. Schoolpleinen kunnen onder buurttoezicht worden opengesteld voor sporten en spelen van kinderen.
- **Sportverenigingen worden niet meer aangespoord of gedwongen om te groeien, ook kleine verenigingen zijn welkom in Den Haag.** Verenigingen moeten gebruik kunnen maken van betaalbare accommodaties in de eigen wijk.
- **Elke school moet een beroep kunnen doen op een vakleerkracht 'lichamelijke opvoeding'.**
- **Den Haag investeert geen cent in het binnenhalen van de Olympische Spelen totdat de regering heeft besloten of en waar de Spelen in Nederland gehouden worden.**
- **Er komen aangepaste sportmogelijkheden in ouderen- en zorginstellingen.** Hierdoor blijven mensen fitter en mobieler en dus langer zelfstandig.

Hoofdstuk 10 – Een veilige stad

Gevoel van onveiligheid en werkelijke onveiligheid komen vaak niet overeen. Veel ouderen voelen zich onveilig op straat. Dak- en thuisloze verslaafden bezorgen sommige mensen een onveilig gevoel. En dat terwijl juist deze sociaal zwakkeren vaak zelf in onveilige situaties verkeren. De problemen van iedereen vragen om een serieuze reactie van de gemeente Den Haag.

In Den Haag worden wetten en regels gehandhaafd..

Iedereen in Den Haag moet zich aan de wetten en regels houden. Dit geldt voor ondernemers, daklozen, huurders en woningeigenaren, autochtoon en allochtoon. Helaas houdt niet iedereen zich hieraan en daarom moet hierop worden gecontroleerd. Hieraan schort het helaas wel eens. Door bezuinigingen op de politie dreigen er veel wijkagenten te verdwijnen. Dit is onacceptabel omdat wijkagenten de oren en ogen van de wijk moeten en kunnen zijn. De SP pleit daarom juist voor extra wijkagenten die een kleiner gebied bestrijken en een bekend gezicht zijn in de straat. Het mag niet meer voorkomen dat inwoners van Den Haag hun eigen wijkagent nog nooit hebben gezien.

En worden problemen voorkomen..

Voorkomen is echter beter dan genezen. Misdaden moeten bestraft worden, maar door sneller te in te grijpen als het fout dreigt te gaan wordt de samenleving veel ellende en geld bespaard. Dit kan vooral door het buurtgevoel te versterken en hiermee de sociale cohesie en controle te bevorderen. Hiermee voorkomen we dat de inwoners van Den Haag wegstaren. Zij zijn immers mede verantwoordelijk voor een veilige en leefbare stad.

Daarom stelt de SP het volgende voor:

- **Er komen meer wijkagenten.**
- **Elke aangifte hoort serieus in behandeling te worden genomen.** De 24-uurs toegankelijkheid van wijkbureaus moet gegarandeerd zijn.
- **Beveiligingscamera's zijn een middel en geen doel. Ze worden alleen opgehangen in combinatie met andere maatregelen, dus een goed horecabeleid, betere controle en handhaving en overleg met de omwonenden.**
- **Veiligheid is er niet alleen voor de rijken. Daarom wordt de inzet van particuliere beveiligers overbodig gemaakt.**
- **Er komt een anoniem meldpunt waar mensen kunnen melden dat burens zich niet aan de afval-regels houden.** Aan de hand van deze melding gaat de gemeente controleren en eventueel bekeuren.
- **Net zoals de inwoners van Den Haag dienen ook ondernemers de openbare ruimte schoon te houden.** Daarom wordt niet getolereerd dat winkels na sluitingstijd afval en ander materiaal achterlaten op de stoep.
- **Vragen om extra verlichting in buurten worden serieus behandeld.**
- **Klachten over de groepsdruk uit sommige gemeenschappen worden serieus genomen en individuen worden geholpen om de groepsdruk te weerstaan.**
- **Op scholen, in buurthuizen en bij de inburgering wordt voorlichting gegeven over de democratie en de Nederlandse wetten en regels.**
- **Den Haag krijgt kleine scholen waarin de sociale controle goed is, zodat kinderen en ouders snel worden aangesproken op vervelend gedrag.**
- **Buurt- en wijkinitiatieven om de buurten veiliger te maken, zoals nachtpreventie door bewoners of 'ken je burens'-acties van bewoners, worden ondersteund.**
- **Kinderen onder de 12 jaar die na 22.00 uur nog op straat lopen, worden door de politie thuisgebracht.** Hun ouders worden aangesproken en krijgen eventueel opvoedingsondersteuning.
- **De aanrijtijden van politie, brandweer en ambulance moeten binnen de vastgestelde wettelijke tijden zijn.**
- **De toegankelijkheid van de straten voor de hulpverleners moeten gegarandeerd zijn.** Dubbel geparkeerde auto's worden weggesleept.
- **De kustveiligheid staat voorop bij plannen van de gemeente.**
- **Malafide ondernemers worden aangepakt door middel van de Wet Bibob.**
- **Draaideurcriminelen worden hard aangepakt.** Een klein percentage van de criminelen zorgt namelijk voor het merendeel van de overlast.
- **Mensen die zich misdragen op een manier die strafrechtelijk moeilijk is aan te pakken (intimideren, schelden, spugen, herrie maken, treiteren) krijgen een ASO-bevel.** Bij herhaald wangedrag kan dan een zwaardere straf worden opgelegd dan doorgaans voor die ene overtreding staat.
- **De bestrijding van huiselijk geweld, waaronder huwelijksdwang en eengerelateerd geweld, wordt een hoofdzaak in het veiligheidsbeleid van de gemeente.**

Hoofdstuk 11 – Financiën

De SP wil meer investeren in mensen, dan in stenen. Dat kan met een sluitende begroting, zonder het nemen van grote risico's. Door onze besparingsvoorstellen kunnen de dreigende bezuinigingen worden opgevangen en voorstellen van de SP worden uitgevoerd. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden, maar een beter Den Haag kan. Voor hetzelfde geld.

Snijden in onnodige kosten..

Op het stadhuis wordt onnodig veel geld uitgegeven aan citymarketing. Daarnaast kan het aantal (buitenlandse) reisjes door wethouders, raadsleden en ambtenaren flink worden ingeperkt.

En een bezinning op hoge uitgaven..

De laatste jaren hebben de achtereenvolgende colleges veel plannen gemaakt om grote delen van de stad op de schop te nemen. Enkele van deze plannen zijn veel te ambitieus en megalomaan. Deze plannen worden kritisch worden bekeken en indien nodig worden versoberd of gestopt. Onnodige geldsmijterij op kosten van de belastingbetaler is namelijk uit den boze.

Daarom stelt de SP het volgende voor:

- **Minder overleg meer doen.** Minder vergaderen, meer uitvoeren.
- **Er worden veel minder dure 'externen' ingehuurd door de gemeente.** Door huidige ambtenaren te scholen of mensen in vaste dienst te nemen, houden we tevens de kennis vast voor Den Haag.
- **De 'externen' die noodzakelijk ingehuurd worden, verdienen niet meer dan de burgemeester.**
- **Betere samenwerking tussen de gemeentediensten, ontschotting dus.**
- **Alle grote projecten worden onder de loep genomen.** Met name de realiseerbaarheid op financieel gebied. Er wordt van elk project een financiële risicoanalyse gemaakt. Zo nodig wordt een project versoberd of stopgezet.
- **Minder grote projecten, betekent minder 'externen', minder onderzoek, een duidelijke bezuiniging.**
- **Woningcorporaties gaan zich weer bezig houden met hun kerntaak.** Het bouwen, onderhouden, renoveren van (sociale) woningen.
- **Alle gemeentelijke uitgaven en subsidies worden doorgelicht.** Er wordt met name gekeken of de subsidies de resultaten bereiken waarvoor ze zijn bedoeld.
- **Door betere inspraak van burgers wordt het aantal bezwaarmakers en daarnaast het aantal rechtszaken en procedures tegen de gemeente verminderd.** Dit leidt tot lagere juridische kosten voor de gemeente.
- **Het college, de gemeenteraadsleden en ambtenaren maken minder (buitenlandse) reisjes.**
- **De gemeente gaat minder onnodige feestjes en borrels organiseren.** Als ze toch nodig zijn, mag het wel goedkoper.
- **Het aantal wethouders kan terug naar zes.**
- **Alle festivals die door de gemeente worden gesponsord of georganiseerd, worden (her)bezien.**
- **Op stadspromotie en citymarketing wordt fors bezuinigd.**

Woordenlijst

Beroepsonderwijs	Voortgezet onderwijs dat voorbereidt op beroepen van allerlei aard.
Buurtkamers	Een ontmoetingsplaats voor buurtbewoners, beheerd door buurtbewoners
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
Cultuurankers	Een manier om op een toegankelijke manier kunstzinnige en culturele activiteiten aanbieden. De 4 cultuurankers in Den Haag zijn: Culturalis, Theater Pierrot, Theater De Regentes en het Cultuuranker aan de Zuidlarenstraat.
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen. Organisatie voor arbeidsbemiddeling en verstrekking van uitkeringen.
Duurzame energie	Energie die groen is opgewekt, bijvoorbeeld energie uit zonnekracht en wind.
Kunstmagneetscholen	Kunstmagneetscholen bieden onder schooltijd lessen in muziek, toneel en schilderen. Bijkomend voordeel is dat kinderen met een andere thuistaal ook langs deze weg Nederlands leren. De kunstmagneetscholen bieden leerlingen na schooltijd in samenwerking met de kunstinstellingen betaalbare vervolgcursussen aan.
Leenbijstand	Bijzondere bijstand in de vorm van een lening.
Levensloopbestendig bouwen	Het bouwen van woningen die gemakkelijk aangepast kunnen worden aan veranderende woonwensen.
Mantelzorger	Iemand die zorg geeft aan gezinsleden, burens of vrienden.
Re-integratie	De terugkeer van zieke of ontslagen werknemers in het arbeidsproces.
Segregatie	Sociale scheiding van bevolkingsgroepen in een land met gemengde bevolking
Sociale Werkvoorziening (WSW)	Mensen waarvoor een gewone baan door een arbeidshandicap te hoog gegrepen is, kunnen via de Wet sociale werkvoorziening (WSW) in aanmerking komen voor een baan bij een bedrijf in de sociale werkvoorziening.
Splitsingsvergunning	Een vergunning voor het splitsen van een woning in meerdere appartementen of het juist samenvoegen van meerdere appartementen tot één woning.
Thuiszorg	Het thuis ontvangen van verpleging of verzorging.
Transferium	Grote parkeergarage of parkeerplaats aan de rand van de stad, vanwaar automobilisten hun reis per openbaar vervoer kunnen vervolgen.
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Voorschool	Peuterspeelzaal waar aan kinderen in de voorschoolse leeftijd al enig onderwijs wordt gegeven omdat vermoed kan worden dat ze anders later een achterstand zullen oplopen
Vriendschapsscholen	Samenwerking tussen 'witte' en 'zwarte' scholen. Vriendschapsscholen hebben regelmatig contact (op school- of klasniveau) en organiseren gezamenlijke activiteiten.
Woningaanbodmodel	Het woningaanbodmodel regelt hoe woningen van woningcorporaties worden verdeeld aan woningzoekenden.